

Motion till riksdagen 2012/13:Kr293

av **Tina Ehn m.fl. (MP)**

Fristäder och fristadsförfattare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vidga fristadsbegreppet till att omfatta fler kulturarbetare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla arbetet med fristäder så att även små kommuner kan bli fristäder.

Motivering

Runt om i världen finns ungefär 40 fristäder och samtidigt lär det finnas flera hundra förföljda författare och kulturarbetare. Fristäder erbjuds författare som inte kan verka fritt i sitt yrke i hemlandet.

Alldeles nyligen fick Sverige sin sjätte fristadskommun, Sigtuna kommun. Sedan tidigare är Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala och Växjö fristäder.

Som fristadskommun ansvarar kommunen för bland annat uppehälle och bostad under två år.

Fristadskommunerna samarbetar med Icorn, International Cities of Refuge Network, en internationell organisation med många års erfarenhet av fristadsarbete i olika länder. Organisationen PEN har sedan fristädernas uppkomst varit en nära samarbetspartner för fristäderna.

Fristadsarbetet sker i dag i samarbete mellan Kulturrådet och olika regionala och lokala organisationer. Exempel på samarbetsparter har till exempel varit: PEN, bibliotek, kulturhus, museer, studieförbund, Författarcentrum, skolor, Missionskyrkan, bokhandlare, filmfestivaler, fria teatergrupper, tidsningar med flera.

Många fristadsförfattare väljer ett liv i fristaden involverad i det kulturliv som man har knutigt kontakt med. Vilken roll man har som fristadsförfattare,

Fel! Okänt namn på

beror på vilken roll man kan, vill och vågar inta. En del författare behöver skyddad identitet, och andra deltar i mer offentlighet.

Fler kulturarbetare borde omfattas av fristadsbegreppet

Miljöpartiet stödjer Kulturrådets ambition att utveckla och vidga fristadsbegreppet till att omfatta också fler konstformer och förföljda kulturarbetare.

Vanligast är att fristäder gäller för författare, men vi tycker liksom Sveriges kulturråd att begreppet borde vidgas att gälla fler grupper som uttrycker sig genom kulturen.

I USA finns ett utvecklat arbete runt fristäder som gäller kulturskapare från olika kategorier, man har ett vidgat begrepp. I Norge pågår diskussioner om ett vidgat arbete med att skapa fristäder för musiker.

Många kommuner och orter i Sverige är relativt ”små” sett i antalet invånare, och osäkerheten om att klara av att erbjuda en fristad kan finnas. Ett sätt att utveckla möjligheten att få fler kommuner och orter att involvera sig i arbetet för fler fristäder är att bidra till stöd och handledning, samt uppmuntra små kommuner att gå samman för att bilda en fristad. Det är dags att arbeta för att flera mindre kommuner kan samverka för att bli en ”fristadskommun”.

Efter två år ska en fristadsförfattare hitta en möjlig väg vidare, och den vägen ser olika ut.

I juni 2011 tog Migrationsverket ett rättsligt ställningstagande som innebär att fristadsförfattare kan söka permanent uppehållstillstånd som fria yrkesutövare. Det är inte alltid en fristadsförfattare söker asyl, men den möjligheten finns.

Stockholm den 4 oktober 2012

Tina Ehn (MP)

Magnus Ehrencrona (MP)

Bodil Ceballos (MP)